

Predmet C-585/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

5. studenoga 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Valladolid
(Španjolska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

22. rujna 2020.

Tužitelj:

BFF Finance Iberia S.A.U

Tuženik:

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León
(Španjolska)

JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO nº 2

DE VALLADOLID (Sud za upravne sporove br. 2 u Valladolidu, Španjolska)

[*omissis*]

[*omissis*] [podaci o sudu, postupku i strankama]

RJEŠENJE

U Valladolidu dvadeset drugog rujna dvije tisuće dvadesete

ČINJENICE

PRVO.- U razdoblju od 2014. do 2017. trgovačka društva ALIFAX SPAIN S.L., BIOTRONIK SPAIN S.A., EVOMED SL, EXACTECH IBÉRICA SL, FERRING SA, GETINGE GROUP SPAIN S.L., GlaxoSmithKline S.A., JUSTE FARMA SLU, JUSTE SAQF, L.F. GUERBET SA, LABORATORIOS ERN S.A., LABORATORIOS NORMON, S.A., LABORATORIOS RUBIÓ S.A., Laboratorios ViiV Healthcare S.L., LELEMAN, S.L., MEDCOM TECH S.A.,

Merck, Sharp & Dohme de España S.A., NACATUR 2 ESPAÑA, S.L. PHARMA MAR, S.A., RECOLETAS CASTILLA LEON, SHIRE PHARMACEUTICALS IBERICA SL, TEXTIL PLANAS OLIVERAS, S.A., i ZIMMER BIOMET SPAIN S.L isporučivala su robu i pružala usluge medicinskim ustanovama koje ovise o GERENCIJI REGIONAL DE SALUD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (Regionalna uprava za zdravstvo autonomne vlade Castille i Leóna, Španjolska).

Potonja uprava nije platila dospjele račune koje su izdala ta društva.

DRUGO.- Društvo BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. steklo je na temelju ugovora o prijenosu potraživanja od navedenih trgovačkih društava [**orig. str. 2.**] određena prava naplate koja proizlaze iz neplaćenih računa.

TREĆE.- Društvo BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. uputilo je 31. svibnja 2019. Gerenciji Regional de Salud de la CONSEJERÍA DE SANIDAD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (Regionalna uprava za zdravstvo Ministarstva zdravstva autonomne vlade Castille i Leóna, Španjolska) dopis u kojem je zatražilo plaćanje: 124 662,71 euro s osnove glavnice uvećano za odgovarajuće zatezne kamate po stopi predviđenoj Leyom 3/2004 (Zakon br. 3/2004); 43 296,61 euro, na ime zateznih kamata po stopi predviđenoj Leyom 3/2004, koje se odnose na račune podmirene nakon isteka roka dospelosti[,] i 40 eura s osnove troškova naplate svakog od računa koji nisu plaćeni u zakonom predviđenom roku u skladu s člankom 8. Zakona br. 3/2004.

Uprava nije izvršila plaćanje.

ČETVRTO.- Društvo BFF FINANCE IBERIA, S.A.U podnijelo je tužbu u upravnom postupku zbog nepostupanja na temelju dopisa podnesenog 31. svibnja 2019.

[*omissis*] [nacionalna pravila na kojima se temelji tužba]

PETO.- To je društvo naknadno podnijelo zahtjev u kojem je zatražilo:

1. Da se pobijano nepostupanje proglašeno nezakonitim.
2. Da se tuženoj upravi naloži plaćanje sljedećih iznosa:
 - a. iznosa od 40 eura po računu s osnove troškova naplate duga;
 - b. iznosa od 51 610,67 eura s osnove glavnice, uvećanog za odgovarajuće zatezne kamate do trenutka stvarne naplate u skladu s uvjetima utvrđenima Zakonom br. 3/2004;
 - c. iznosa od 43 626,79 eura s osnove zateznih kamata [**orig. str. 3.**];
 - d. zakonskih kamata obračunanih na zatezne kamate od trenutka podnošenja tužbe u upravnom postupku.

e. sudskih troškova.

Traži da se SUDU EUROPSKE UNIJE uputi zahtjev za prethodnu odluku.

ŠESTO.- Regionalna uprava za zdravstvo autonomne vlade Castille i Leóna odgovorila je na tužbu 27. veljače 2020.

Traži da se tužba odbije.

[*omissis*]

[*omissis*]. [postupovna razmatranja nacionalnog prava]

DEVETO.- Pri rješavanju ovog spora ovaj sud dvoji o tumačenju primjenjivog prava Unije i usklađenosti primijenjenog španjolskog prava [*omissis*].

DESETO.- Nakon što je od stranaka u postupku i DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA zatraženo da se očituju o mogućnosti upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku SUDU EUROPSKE UNIJE u skladu s člankom 267. UGOVORA O FUNKCIONIRANJU UNIJE, oni su naveli sljedeće: [**orig. str. 4.**]

BFF FINANCE IBERIA, S.A.U, ponavljajući svoje stajalište, ukratko tvrdi da je JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO NUM. 2 DE VALLADOLID (Sud za upravne sporove br. 2 u Valladolidu) obvezan uputiti zahtjev za prethodnu odluku [*omissis*].

TUŽENA UPRAVA protivi se upućivanju zahtjeva za prethodnu odluku.

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO, nakon što je u ovom sporu iznijelo razmatranja utvrđena u nacionalnoj sudskoj praksi i pravnoj teoriji te u sudskoj praksi i pravnoj teoriji Unije, zaključuje da u ovom slučaju nije potrebno uputiti zahtjev za prethodnu odluku.

PRAVO

PRVO.- [*omissis*]: [ponovno isticanje dvojbe suda koji je uputio zahtjev]

1.- Člankom 8. Zakona br. 3/2004 (na koji upućuju Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público (preinačeni tekst Zakona o ugovorima u javnom sektoru, u daljnjem tekstu: TRLCSP) i Ley de Contratos del Sector Público (Zakon o ugovorima u javnom sektoru, u daljnjem tekstu: LCSP)), u verziji nakon donošenja Direktive 2011/7/EU, utvrđuje se sljedeće:

„1. Kada dužnik zakasni s plaćanjem, vjerovnik ima pravo naplatiti mu fiksni iznos od 40 eura koji se u svakom slučaju pribraja glavnom dugu a da za to nije potreban nikakav izričit zahtjev. Osim toga, vjerovnik ima pravo od dužnika tražiti naknadu štete za sve jasno utvrđene troškove naplate duga koje je imao zbog dužnikova kašnjenja u plaćanju i koji prelaze iznos naveden u prethodnom stavku”. [**orig. str. 5.**]

[Tužitelj] smatra da se fiksni iznos od 40 eura duhuje po svakom računu, a ne po postupku.

2.- Kao datum početka obračunavanja zatezних kamata utvrđuje se datum po isteku trideset dana od datuma izdavanja računa, a smatra se da je na taj datum ugovaratelj već pružio uslugu u skladu s odredbama TRLCSP-a i LCSP-a.

U tom pogledu, u uvodnoj izjavi 23. Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama utvrđuje se sljedeće:

„[...] Duga razdoblja plaćanja i zakašnjela plaćanja javnih tijela za robu i usluge dovode do neopravdanih troškova za poduzeća. Stoga je primjereno uvesti posebna pravila u pogledu poslovnih transakcija u slučaju kad poduzeća isporučuju robu i usluge javnim tijelima, koja bi posebno trebala urediti da razdoblja plaćanja uobičajeno ne prelaze 30 kalendarskih dana, osim ako je drukčije izričito određeno ugovorom [...] te pod uvjetom da je to objektivno opravdano u svjetlu osobite prirode odnosno obilježja ugovora, a u svakom slučaju ne dulje od 60 kalendarskih dana.”

Direktivom se utvrđuje opće pravilo na temelju kojeg razdoblje plaćanja ne smije prijeći 30 dana i dopušta se samo i. izričito određenim sporazumom između stranaka i ii. kada je plaćanje u roku od 60 dana objektivno opravdano s obzirom na osobitu prirodu odnosno obilježja ugovora.

Europska komisija, koja je potaknula donošenje Direktive 2011/7/EU, također ističe da javna tijela moraju izvršiti plaćanja u roku od 30 dana, a samo u izvanrednim okolnostima u roku od 60 dana.

3.- PDV uključen u osnovicu za izračun kamata [**orig. str. 6.**]

U članku 2. Direktive 2011/7/EU o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama, iz koje proizlazi verzija Zakona br. 3/2004 koji je na snazi, „dospjeli iznos” definira se kao „glavni iznos koji treba biti plaćen unutar ugovornog ili zakonskog razdoblja plaćanja, uključujući primjenjive poreze, davanja, pristojbe i naknade navedene u računu ili odgovarajućem zahtjevu za plaćanje”.

Može li se pri tumačenju Direktive smatrati da je osnovicom za izračun zatezних kamata koje su priznate samom direktivom obuhvaćen PDV koji je obračunan na pruženu uslugu i čiji je iznos uključen u sam račun?

[*omissis*] [razlozi zbog kojih tuženik smatra da nije nužno uputiti zahtjev za prethodnu odluku]

TREĆE.- UPUĆIVANJE PITANJA

Pravo Unije primjenljivo u području zateznih kamata i naknađivanja troškova naplate sadržano je u Direktivi 2011/7/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama.

U njezinu članku 4., naslovljenom „Transakcije između poduzeća i javnih tijela”, u stavku 1. navodi se: **[orig. str. 7.]**

„1. Države članice osiguravaju da u poslovnim transakcijama u kojima je dužnik javno tijelo vjerovnik nakon isteka razdoblja utvrđenog u stavcima 3., 4. ili 6. ima pravo na zakonsku kamatu na zakašnjelo plaćanje, bez potrebe izdavanja požurnice, pri čemu su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) vjerovnik je ispunio svoje ugovorne i pravne obveze; i
- (b) vjerovnik nije primio dospjeli iznos na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

Člankom 6. iste direktive, naslovljenim „Naknada za troškove naplate”, propisuje se:

„1. Države članice osiguravaju da u slučajevima kad se zaračuna kamata na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama u skladu s člankom 3. ili 4. vjerovnik ima pravo dobiti od dužnika fiksni iznos od najmanje 40 eura.

2. Države članice osiguravaju da fiksni iznos iz stavka 1. bude potraživan bez potrebe slanja požurnice, kao naknada za vjerovnikove vlastite troškove naplate.

3. Vjerovnik uz fiksni iznos naveden u stavku 1. ima i pravo od dužnika dobiti razumnu naknadu za sve troškove naplate koji prelaze taj fiksni iznos i pretrpljeni su zbog dužnikova zakašnjelog plaćanja. To može uključivati troškove koji su pretrpljeni zbog, između ostalog, savjetovanja s odvjetnikom ili angažiranja agencije za naplatu dugova.” **[orig. str. 8.]**

Na kraju, članak 7. navedenog propisa, naslovljen „Nepravedni ugovorni uvjeti ili postupanja”, u stavku 1. glasi:

„1. Države članice osiguravaju da ugovorni uvjet ili postupanje, vezani uz datum ili razdoblje plaćanja, kamatnu stopu na zakašnjelo plaćanje, odnosno, uz naknadu za troškove naplate, budu ili neizvršivi ili upotrijebljeni kao podloga za zahtjev za naknadu štete ako su posebno nepravedni prema vjerovniku.

Pri određivanju je li ugovorni uvjet ili postupanje posebno nepravedno prema vjerovniku u smislu prvog podstavka razmatraju se sve okolnosti slučaja, uključujući:

- (a) svako posebno odstupanje od dobre poslovne prakse, suprotno dobroj vjeri i poštenom poslovanju;

- (b) prirodu proizvoda ili usluge; i
- (c) pitanje ima li dužnik neki opravdan razlog odstupati od zakonske kamatne stope na zakašnjelo plaćanje, od razdoblja plaćanja navedenog u članku 3. stavku 5., u članku 4. stavku 3. točki (a), u članku 4. stavku 4. i članku 4. stavku 6., odnosno od fiksnog iznosa iz članka 6. stavka 1.”

U stavcima 2. i 3. dodaje se:

„2. U smislu stavka 1., ugovorni uvjet ili postupanje koje isključuje kamate na zakašnjelo plaćanje smatra se posebno nepravednim.”

„3. U smislu stavka 1., za ugovorni uvjet ili postupanje koje isključuje naknadu za troškove naplate, kao što je navedeno u članku 6., pretpostavlja se da je posebno nepravedno.” **[orig. str. 9.]**

ČETVRTO.- U ovoj fazi analize ovaj sud, kao što je navedeno, postavlja pitanja u pogledu rješenja ovoga spora, a do kojih je došao ili sam ili na poticaj [*omissis*] [BFF FINANCE IBERIA, S.A.U.].

Konkretno, **pitanja** koja postavlja i koja su predmet zahtjeva za prethodnu odluku jesu sljedeća:

1. Člankom 6. Direktive 2011/7/EU utvrđuje se da države članice moraju osigurati da u slučajevima kad kamata na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama postane dospjela, vjerovnik ima pravo dobiti od dužnika fiksni iznos od najmanje 40 eura. To uređenje preneseno je u trenutačno važeći tekst članka 8. Zakona br. 3/2004. **DVOJBA SE ODNOSI NA TO TREBA LI 40 EURA PLAĆATI PO RAČUNU ILI PO UKUPNOM POTRAŽIVANJU.** Ako se prihvati prvo tumačenje, je li za plaćanje 40 eura po računu preduvjet da tužitelj pojedinačno naznači te račune u svim svojim potraživanjima, kako u upravnom postupku tako i u upravnom sporu, ili je jedinstven i općenit zahtjev dovoljan za potraživanje tih 40 eura po računu.

Odgovor [*omissis*] brojnih sudova na to pitanje nije jedinstven [*omissis*].

2.- [*omissis*] **[orig. str. 10.]** [ponavljanje uvodne izjave 23. Direktive 2011/7]

[*omissis*]. [ponavljanje općeg pravila utvrđenog Direktivom]

Člankom 198. stavkom 4. Leya 9/2017 (Zakon br. 9/2017) utvrđuje se razdoblje plaćanja od 60 dana u svim slučajevima i za sve ugovore, pri čemu se predviđa početno razdoblje od 30 dana za odobrenje i još 30 dana za plaćanje.

Može li se pri tumačenju Direktive smatrati valjanim to da država članica zakonom utvrdi razdoblje plaćanja od 60 dana u svim slučajevima, iako to nije izričito predviđeno ugovorom niti opravdano njegovom posebnom prirodom ili obilježjima? Je li to pravilo protivno ranije navedenim odredbama prava Unije?

3.-[omissis] PDV uključen u osnovicu za izračun kamata

[omissis] [ponavljanje članka 2. Direktive] [omissis] Može li se pri tumačenju Direktive smatrati da je osnovicom za izračun zateznih kamata koje su priznate samom direktivom obuhvaćen PDV koji je obračunan na pruženu uslugu i čiji je iznos uključen u sam račun? Ili je pak nužno razlikovati i utvrditi u kojem je trenutku ugovaratelj platio porez poreznoj upravi?

- Ako je ugovaratelj pri obračunu PDV-a koji se odnosi na razdoblje u kojem je pružena usluga platio PDV koji se odnosi na račune ili potvrde o izvršenim radovima koji nisu plaćeni u roku i na koje će se obračunavati zatezne kamate, odnosno da ga je predujmio, ima **[orig. str. 11.]** pravo na zatezne kamate na taj predujmljeni dio PDV-a, što u svakom slučaju on sam treba dokazati.

- U suprotnom, [ako] nije predujmio PDV ne treba obračunavati zatezne kamate na iznos koji ostaje dio njegove imovine jer nema štete koju treba nadoknaditi.

To je pitanje sporno i postoje neujednačena tumačenja španjolskih sudova.

[omissis] **[postupovna razmatranja nacionalnog prava]** [omissis] **IZREKA**

Slijedom navedenog, sud odlučuje prekinuti postupak u ovom predmetu te SUDU EUROPSKE UNIJE uputiti sljedeća prethodna pitanja:

„Uzimajući u obzir odredbe članka 4. stavka 1., članka 6. i članka 7. stavaka 2. i 3. Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama:

Treba li članak 6. Direktive tumačiti na način da se 40 eura duguje u svakom slučaju za svaki račun pod uvjetom da ih je vjerovnik pojedinačno naznačio u svojim potraživanjima u upravnom postupku i u upravnom sporu' ili se 40 eura duguje u svakom slučaju za svaki račun čak i ako je podnesen jedinstven i općenito postavljen zahtjev?

Kako treba tumačiti članak 198. stavak 4. Zakona br. 9/2017 kojim se utvrđuje razdoblje plaćanja od 60 dana u svim slučajevima i za sve ugovore, pri čemu se predviđa početno razdoblje od 30 dana za odobrenje i još 30 dana za plaćanje, **[orig. str. 12.]** s obzirom na to da se uvodnom izjavom 23. Direktive utvrđuje sljedeće:

,Duga razdoblja plaćanja i zakašnjenja plaćanja javnih tijela za robu i usluge dovode do neopravdanih troškova za poduzeća. Stoga je primjereno uvesti posebna pravila u pogledu poslovnih transakcija u slučaju kad poduzeća isporučuju robu i usluge javnim tijelima, koja bi posebno trebala urediti da razdoblja plaćanja uobičajeno ne prelaze 30 kalendarskih dana, osim ako je drukčije izričito određeno ugovorom, te pod uvjetom da je to objektivno

opravdano u svjetlu osobite prirode odnosno obilježja ugovora, a u svakom slučaju ne dulje od 60 kalendarskih dana.’[?]

Kako treba tumačiti članak 2. Direktive? Može li se pri tumačenju Direktive smatrati da je osnovicom za izračun zateznih kamata koje su priznate samom direktivom obuhvaćen PDV koji je obračunan na pruženu uslugu i čiji je iznos uključen u sam račun? Ili je pak nužno razlikovati i utvrditi u kojem je trenutku ugovaratelj uplatio porez poreznoj upravi?”

[omissis].

[omissis] [Upućivanja na dostavu rješenja, nemogućnost njegova pobijanja i potpisi]

[orig. str. 13.]